

[Hans Toft.]

lerstolen, og om det forlig på 1.550 mill. kr. i besparelser, som er indgået mellem venstre og socialdemokratiet, og som er fremlagt i det politisk-økonomiske udvalg. Af dette papir fremgår det, at der ikke skal foretages nogen som helst besparelse inden for dette område. Vi må ærlig talt stille spørgsmålet: er der overhovedet noget tilbage at behandle? Det er åbenbart svundet ind til det bare ingenting. Men det konservative folkeparti skal nok vide at være på pletten og opretholde de fornuftige forslag på uddannelsesfinansieringsområdet.

Ingolf Knudsen (CD):

Når vi skal diskutere en revision af Statens Uddannelsesstøtte, oven i købet en revision, som er ret så vidtgående og forskellig fra, hvad vi hidtil har arbejdet efter, kan det ikke undgås, at vi drager mange og forskellige områder inden for uddannelsesbilledet med ind i overvejelserne, ene og alene af den grund, at det er umuligt at tage stilling til støtte eller ikke støtte i form af lån eller ikke lån, hvis vi ikke har gjort os klart, hvad vi vil med vore uddannelser, hvor mange vi har råd til at give f.eks. videregående uddannelser, uddannelsernes indhold, hvorledes hele uddannelsesmønsteret er stykket sammen osv. osv. Og her er det ikke nok blot at rette sin opmærksomhed mod de videregående uddannelser. Vi må forsøge at få et overblik, så vi kan gøre os klart, hvilke konsekvenser vor stillingtagen vil få dels for samfundet, dels for den enkelte uddannelsessøgende.

Men inden jeg forsøger på dette, bliver jeg nødt til at ofre et par ord på folketingets arbejdssituation. Endnu sent i går aftes kunne jeg ikke få oplyst, om vi i dag skulle diskutere dette lovforslag, og om de her liggende forudsætninger var ændret. Som bekendt foregår der visse forhandlinger mellem nogle af tingets medlemmer, vel at mærke ganske få medlemmer, så min vurdering er, at vi har fået genindført tokammer-systemet. Ganske vist har vi ikke valg til det ene af kamrene, og det er vist ret så tilfældigt, hvordan man bliver medlem, men jeg har i en leder i Berlingske Tidende set, at det skulle have noget at gøre med politisk magt og indflydelse, hvordan det så end defineres. Men blandt disse medlemmer foregår

der ret så vigtige forhandlinger, og folketinget er reelt sat ud af spillet.

I „krisituationer“ viser folkestyrets værdi sig. Nogle mener, vi er i en sådan situation, og her opstår så pludselig overudvalget med vidtrækkende beføjelser. Underudvalgene, f.eks. undervisningsudvalget, hvorunder lovforslaget om Statens Uddannelsesstøtte henhører, sættes til dels ud af spillet. Der bliver pludselig forskel på folketingsmedlemmernes værdi. Nogle bliver mere værd end andre, og de førstnævnte skal såmænd nok sørge for at bevare deres magtstilling i forhold til tingets øvrige medlemmer. Det er for mig at se en ganske uholdbar arbejdssituation, det er ikke folketinget værdigt, og jeg må som medlem protestere. Jeg kan se undskyldningerne herfor, men jeg kan som sagt ikke acceptere dem.

I det lovforslag, som ligger foran os til behandling, og som jeg altså ikke ved om opretholdes, er der en del radikale ændringer i forhold til tidligere lov. Man foreslår støtten til de 14—19-årige nedskåret, og man vil omlægge formen for de ældres støtte fra stipendier til lån, og det skal vel at mærke være lån optaget i banker eller sparekasser med statsgaranti.

Dette kræver nok særlig opmærksomhed, og her vil jeg vende tilbage til mit udgangspunkt. Vi kan ikke diskutere uddannelsesstøtte under nogen form, hvis vi ikke forsøger at anskue det ud fra en helhedsbetragtning: hvad vil vi med vore uddannelser?

I Berlingske Tidende for i fredags henvises til en undersøgelse foretaget af socialforskningsinstituttet samt beregninger foretaget af planlægningsrådet for de højere uddannelser. Det oplyses, at halvdelen af de studerende aldrig gennemfører deres studier, frafaldet efter første år er ifølge en kronik af Jakob Lange i Politiken i dag 20 pct., efter andet år ca. 10 pct., og flere end 10 pct. forlader senere universitetet uden nogen uddannelse. Kronikøren påpeger flere årsager hertil, men tilbage står den kendsgerning, at omkring halvdelen af alle unge, der påbegynder en universitetsuddannelse, aldrig fuldfører denne.

Samtidig påpeges det i undersøgelserne, at gennemsnitsstudietiden er 9 år. Vi må vist indrømme, at dette har vi ikke råd til, og det uanset om vi anlægger økonomiske eller menneskelige betragtninger. Yderligere